

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

24

YASAMA YILI

3

ÇEVRE KOMİSYONU

TUTANAK DERGİSİ

06 Kasım 2012 Salı

ÇEVRE KOMİSYONU
GÖRÜŞME TUTANAKLARI

06 Kasım 2012 Salı

---0---

K O N U

	<u>Sayfa</u>
Yasa Dışı, Kayıt Dışı ve Düzenlenmemiş Balıkçılığı Önleme, Caydırma ve Ortadan Kaldırmaya Yönelik Liman Devleti Tedbirlerine Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı	1:6
Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İtalyan Hükümeti arasında Çevre Koruma ve Sürdürülebilir Kalkınma Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı	6:7
Mücvir Atlantik Deniz Bölgesi, Akdeniz ve Karadenizdeki Deniz Memelilerinin Korunmasına Dair Anlaşmaya Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı	7:10

İ Ç İ N D E K İ L E R

	<u>Sayfa</u>
BİRİNCİ OTURUM	1:10
Yasa Dışı, Kayıt Dışı ve Düzenlenmemiş Balıkçılığı Önleme, Caydırma ve Ortadan Kaldırmaya Yönelik Liman Devleti Tedbirlerine Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı	1:6
Nihat PAKDİL (Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı)	2, 2:3, 4:6
Mehmet Hilal KAPLAN (Kocaeli)	2
Melda ONUR (İstanbul)	2, 4, 5, 6
Kemal DEĞİRMENDERELİ (Edirne)	2, 3, 6
Mustafa Serdar SOYDAN (Çanakkale)	3
Emre KÖPRÜLÜ (Tekirdağ)	3, 5
Tülay BAKIR (Samsun)	4
Reşat DOĞRU (Tokat)	4, 6
Mehmet ÖNTÜRK (Hatay)	4
Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İtalyan Hükümeti Arasında Çevre Koruma ve Sürdürülebilir Kalkınma Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı	6:7

Zafer ATEŞ (Dışışleri Bakanlığı Daire Başkanı) 7

**M ücavir Atlantik Deniz Bölgesi, Akdeniz ve Karadenizdeki
Deniz Memelilerinin Korunmasına Dair Anlaşmaya
Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı** 7:10

Mustafa ELDEMİR (Orman ve Su İşleri Bakanlığı Müsteşar
Yardımcısı) 8, 8:9, 9

Melda ONUR (İstanbul) 8

Emre KÖPRÜLÜ (Tekirdağ) 8

Zafer ATEŞ (Dışışleri Bakanlığı Temsilcisi) 9

Mehmet Hilal KAPLAN (Kocaeli) 9

Açılma Saati: 15.36

Kapanma Saati: 16.25

06 Kasım 2012 Salı

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 15.36

BAŞKAN : Erol KAYA (İstanbul)

BAŞKAN VEKİLİ : Osman KAHVECİ (Karabük)

SÖZCÜ : Aydın ŞENGÜL (İzmir)

KÂTİP ÜYE : Sebahattin KARAKELLE (Erzincan)

0

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, Komisyonumuzun çok değerli üyeleri, Hükümetimizin değerli mensupları, basınımızın değerli temsilcileri; hepinize öncelikle hoş geldiniz diyorum.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Çevre Komisyonunun 24'üncü Yasama Dönemi 3'üncü Yasama Yılı'nın 9'uncu toplantısını açıyorum; yeterli çoğunluğumuz vardır.

Bugün gündemimizde üç yasa tasarısı mevcut. Tasarıların üçü de uluslararası bir sözleşmedir.

Görüşmelere geçmeden önce, tasarılar hakkında kısa bir bilgi vermek istiyorum.

Görüşeceğimiz tasarılarımızdan ikisi, Türkiye'mizin 8 bin kilometrelik kıyı şeridi de dikkate alındığında ve üç tarafı denizlerle çevrili olması hasebiyle de deniz ekosistemini ve balıkçılık faaliyetlerini ilgilendiren anlaşmalardır.

Dünyada üretilen balığın yüzde 60'ının denizlerde, yüzde 40'ının balık çiftliklerinde olduğu dikkate alındığında anlaşmaların önemi bir kez daha ortaya çıkmaktadır.

Diğer tasarımız ise Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İtalyan Hükümeti Arasında Çevre Koruma ve Sürdürülebilir Kalkınma Alanlarında İşbirliği Anlaşması'dır. Anlaşma, deneyim paylaşımı, tecrübe aktarımı, eğitim ve iklim değişikliği konularında karşılıklı işbirliğini kapsamaktadır.

Şimdi, müsaadenizle ilk tasarımız olan Yasa Dışı, Kayıt Dışı ve Düzenlenmemiş Balıkçılığı Önleme, Caydırma ve Ortadan Kaldırmaya Yönelik Liman Devleti Tedbirlerine Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı'nın genel gerekçesini okutmadan önce kısa bir bilgi vereyim.

Anlaşma, 22 Kasım 2009 tarihinde Roma'da imzalanmıştır. 2011 yılı sonu itibarıyla 166 ülke ve Avrupa Birliği anlaşmaya taraftır. Ülkemiz, anlaşmayı 9 Kasım 2010 tarihinde imzalamış; anlaşmayla gerek uluslararası ve gerekse ulusal düzeyde yasa dışı, kayıt dışı, düzenlenmemiş balıkçılık faaliyetlerinin önlenmesi amacıyla kıyıların, limanların ve bayrak devletlerin bütüncül bir yaklaşım içerisinde olmaları amaçlanmaktadır ve genel gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Yasa dışı, kayıt dışı ve düzenlenmemiş balıkçılık hem açık denizleri, hem de münhasır ekonomik bölgeleri tehdit eden küresel bir sorun olup, avcılığı yapılan tüm balık stoklarının korunması ve yönetimine yönelik çabaları zayıflatmaktadır.

Bu sorunun devam etmesi sonucunda balık stokları, deniz ekosistemleri ve yasal yollardan balıkçılık yapan balıkçıların geçim kaynakları üzerinde yıkıcı etkiler ile gıda güvenliği konusunda küresel bazda artan ihtiyaçlara dair endişeler ortaya çıktığından, günümüzde faaliyet gösteren ulusal ve uluslararası pek çok örgüt yasa dışı, kayıt dışı ve düzenlenmemiş balıkçılığın önlenmesi konusunda çalışmaktadır.

Bununla birlikte, dinamik ve çok yönlü bir problem olan yasa dışı, kayıt dışı ve düzenlenmemiş balıkçılığı azaltmak veya ortadan kaldırmak için tek bir strateji yeterli değildir. Bu yüzden üzerinde fikir birliği sağlanmış olan ulusal, bölgesel ve uluslararası bir yaklaşıma ihtiyaç bulunmaktadır. Bu yaklaşımla birlikte balık stoklarının ortak evrensel mirasın bir parçası olarak ele alınıp kolektif bir anlayışla yönetilmesi ve değerlendirilmesi amaçlanmalıdır.

Diğer taraftan Sorumlu Balıkçılık Uygulama Kurallarının içeriği ve sürdürülebilir balıkçılığa yönelik tüm hedeflerde; son yıllarda gündemde olan ve dünya balıkçılığında da artan bir sorun olan yasa dışı, kayıt dışı ve düzenlenmemiş balıkçılıkla mücadele bulunmaktadır.

Bu itibarla Yasa Dışı, Kayıt Dışı ve Düzenlenmemiş Balıkçılığın Önlenmesi, Caydırılması ve Ortadan Kaldırılmasına Yönelik 2001 Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü (FAO) Uluslararası Eylem Planı ve Yasa Dışı, Kayıt Dışı ve Düzenlenmemiş Balıkçılıkla Mücadelede Liman Devleti Önlemlerine Yönelik 2005 FAO Model Planı'na dayanan liman devleti önlemlerinin minimum

standartları hakkında uluslararası bir mekanizma oluşturulması amacıyla Yasa Dışı, Kayıt Dışı ve Düzenlenmemiş Balıkçılığı Önleme, Caydırma ve Ortadan Kaldırmaya Yönelik Liman Devleti Tedbirlerine Dair Anlaşma 22 Kasım 2009 tarihinde Roma'da kabul edilmiştir.

Bahse konu Anlaşma ile ulusal ve uluslararası boyutta yasa dışı, kayıt dışı ve düzenlenmemiş balıkçılık faaliyetlerinin önlenmesi ve sınırlandırılması amacıyla kıyıların, limanların ve bayrak devletlerinin bütünleşik ve sinerjik bir yaklaşım içinde olması hedeflenmektedir.

Söz konusu anlaşmanın Türkiye tarafından onaylanmasıyla uluslararası platformlarda Türkiye adına siyasi kazanç sağlanacağı ve kamuoyunun bu konudaki hassasiyetlerine de cevap verilmiş olacağı değerlendirilmektedir. Nitekim adı geçen Anlaşmanın onaylanması yasal çerçevede hareket eden balıkçılara destek ve moral olurken, kaçak avcılık yapanlara da ürünlerinin uluslararası pazarlarda satılamayacağı ve eylemlerine göz yumulmayacağına bir işaret olacaktır. Ayrıca üç tarafı denizlerle çevrili Türkiye'nin sürdürülebilir sorumlu balıkçılık ile gelecek kuşaklara karşı sorumluluk anlayışı çerçevesinde hareket ettiği dikkate alındığında, balık stoklarının ve deniz ekosisteminin korunması açısından mezkur Anlaşmanın onaylanmasının büyük önem taşıdığı düşünülmektedir.

Devletlerin kendi toprakları içinde bulunan limanlar üzerinde egemenlik haklarını kullanmaları konusunda uluslararası hukuka uygun olarak daha sıkı önlemler alabileceklerini göz önünde bulundurarak,

10 Aralık 1982 tarihli, bundan sonra "Sözleşme" olarak anılacak olan Birleşmiş Milletler Deniz Hukuku Sözleşmesinin ilgili hükümlerini hatırlatarak,

Ve 4 Aralık 1995 tarihli, Ayrık Balık Stokları ile Uzak Göçmen Balık Stoklarının Korunması ve Yönetimi ile ilgili olarak 10 Aralık 1982 tarihli Birleşmiş Milletler Deniz Hukuku Sözleşmesinin Hükümlerinin Uygulanmasına dair Anlaşma ve, 24 Kasım 1993 tarihli Açık Denizlerdeki Balıkçı Tekneleri Tarafından Uygulanacak olan Uluslararası Koruma ve Yönetim Önlemlerine Uyulmasını Teşvik Anlaşmasını ve 1995 tarihli FAO Sorumlu Balıkçılık Yönetim Kurallarını hatırlatarak,

FAO Anayasası'nın XIV. Maddesi uyarınca FAO çerçevesinde uluslararası bir anlaşma imzalamaya gereğini kabul ederek,

Aşağıdaki hükümler konusunda mutabık kalmışlardır:

BAŞKAN – Peki, öncelikle bu İç Tüzük'ün 23'üncü maddesine göre tasarrufların tümünün görüşmelerinin yapılmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Oybirliğiyle kabul edilmiştir.

Önce, Hükümet temsilcilerinden söz almak isteyenlere, bilgi vermek isteyenlere söz vereceğim.

Evet, buyurun.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI NİHAT PAKDİL – Yani...

BAŞKAN – Yani, konudan haberiniz mi yok, yoksa bununla ilgili...

MEHMET HİLAL KAPLAN (Kocaeli) – Arkadaşların hepsi biliyor zaten gerek yok açıklamaya belki!

MELDA ONUR (İstanbul) – Konuyla ilgili bilgi verilecek bir şey yok mu acaba? Bir bürokrat arkadaşımız genelde bir bilgilendirme yapıyordu ama...

BAŞKAN – Buyurun, hem kendinizi takdim edin isminizle beraber.

KEMAL DEĞİRMENDERELİ (Edirne) – Bir de burada bir terim var "liman devleti" terimi; onu da arkadaşlarımız açıklarsa Komisyona...

BAŞKAN – Evet, buyurun.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI NİHAT PAKDİL – Yani ithalat yapıldığındaki limana liman devlet demek, yani bir ticaretin yapıldığı, söz konusu olan limanın ait olduğu devlet kastedilen burada Sayın Vekilim. Yani liman devleti konusu o; yani o liman kime aitse onu kastediyor. Mesela biz ithalat yapıyoruz; diyelim ki, burada esas yetkili olan Gümrük ve Ticaret Bakanlığıdır ülkemiz açısından düşünürsek ama bizim de hangi kapıdan ne tür ürünlerin ithal edileceğine dair şeylerimiz vardır. Gümrük ve Ticaret Bakanlığıyla müştereken hangi ürünün hangi kapıdan ithal edileceği konusunu müştereken belirleriz biz. Müştereken belirleriz ve ilan edilir bu. Dolayısıyla bu işle iştiğal edenler de hangi ürünün nereden gireceğine dair bilgiyi de almış olur; yani istediği bir gümrük kapısına da herhangi bir ürünü sokmak gibi bir şey yoktur. Çünkü orada bir altyapının olması lazım ürünlerin kontrol edilmesine yönelik olarak. Dolayısıyla uygun olan altyapı neresi ise ona göre ithalat işlemleri o gümrükte, o kapıda gerçekleşiyor. Sadece liman açısından değil, kara gümrük kapıları için de durum böyle.

Bu anlaşma, tabii bizim de taraf olduğumuz bir anlaşma. Malum biz ülkemiz sularında da gerek iç sular olsun gerekse denizlerde olsun mevcut balık stoklarının korunması ve ileriki nesillere aktarılması noktasında da almış olduğumuz tedbirler vardır ve

bunu da biz kendi avcılıkla ilgili sirkülerimizle yapıyoruz ve bu sirküler çerçevesinde ilgili bütün taraflar, yani bu işin faydalanıcıları, tüketiciler dâhil, bilim insanları dâhil müştereken yaptığımız önce bölge toplantıları, arkasından da genel olarak Ankara'da bütün tarafların katıldığı, balıkçılarımız mutlaka bölge bölge yaptığımız her toplantıda olurlar ve bunun sonucunda alınan kararlar çerçevesinde uygulama yaparız. Ne zaman yasak olacak? Hangi dönemde yasak olacak avlanma? Hangi türler avlanacak ve bu türler avlanırken hangi av araçlarıyla avlanacak? Bu av araçlarının hangi özellikleri taşıması gerekiyor? Balıkların hangi büyüklükte olması, ölçülerinin ne olması gibi hususlar bu sirkülerle belirlenir ve bu çerçevede avcılığa müsaade edilir.

Tabii, burada balığın üremesine fırsat tanımak en önemli kriter. Mutlaka tekrar üresin ki, bu stokların devamı, sürdürülebilirliği olsun. Burada en önemli husus sürdürülebilirlik. Burada da, bu uluslararası anlaşmada da yani söz konusu olan husus genel çerçeve itibarıyla sürdürülebilirliğin devam edilmesi gerekiyor. Çünkü insanlık, insanoğlu şunu gördü: Geçmişten bu tarafa yapılan, belki bazen sorumsuzca diye ifade edebileceğimiz ölçülerde yapılan avcılıkla bir kısım türlerin yok olması, neslinin tehlikeye girmesi gibi durumlara karşı karşıya kalınca, bu tip anlaşmalarla gerek kendi bölgelerinde bölgesel yapılan anlaşmalarla gerekse küresel anlamda yapılan anlaşmalarla bu tip tehlikelerin önüne geçilmesi, herhangi bir şekilde bu avcılığı, buna taraf olmayıp da bu avcılığı yapanların ticaretinin de engellenmesi aynı zamanda. Yani avcılığı yapmış olsa dahi bir başka ülke tarafından bunun ticaretinin yapılması, ülkesine sokulması, kendi tüketicileri tarafından alınıp tüketilmesini engellemek suretiyle de bu işteki caydırıcılığı sağlamak. Elbette burada gıda güvenliği önemli; çünkü su ürünleri de çok önemli bir gıda kaynağımızdır. Burada da hedeflenen şeylerden bir tanesi de, bu gıda güvenliğinin denizlerdeki tarafının sağlanmasına yönelik bir anlaşma.

Şimdilik bu kadar efendim.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Hükümet adına başka bilgi vermek isteyen arkadaşımız var mı? Yok.

Sorusu olan arkadaşlardan Komisyon üyesi...

Buyurun.

MUSTAFA SERDAR SOYDAN (Çanakkale) – Teşekkür ederim.

Ben bir şey sormak istiyorum: Bu balık avlamayla ilgili alınan önlemler, şu anda Türkiye'de uygulanan önlemler balık neslinin devamını sağlıyor mu sağlamıyor mu?

EMRE KÖPRÜLÜ (Tekirdağ) – Aynı bağlamda bir şey daha ekleyebilir miyim?

BAŞKAN – Tabii, buyurun.

EMRE KÖPRÜLÜ (Tekirdağ) – Özellikle şunu sormak istiyorum: Sürdürülebilir balıkçılığın devamı noktasında, özellikle benim şahsi görüşüm trol çok ciddi bir tehlike arz ediyor. Bu yasada ya da diğer yasalar çerçevesinde bununla ilgili tedbirlerimiz nelerdir?

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Buyurun.

KEMAL DEĞİRMENDERELİ (Edirne) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, bir defa bu anlaşmada öngörülen konular hiç itiraz edilmeyecek ve hakikaten yani hepimizin destek olması gereken konular olduğuna şüphe yok. Ancak ben de arkadaşlarımla söylediğine bir küçük detay örnekle biraz daha yanıt vermenizi rica edeceğim. Sözelimi Saroz bölgesi, yani bizdeki bilgiler Saroz'da 144 çeşit balık, 78 türde deniz bitkisi ve 34 türde sünger çeşitliliğine sahip bir akvaryum gibi bir deniz varlığımız. Ancak burada yaşadığımız konu, yoğun trolle avlanmalar yüzünden son yıllarda bu varlık, deniz zenginliği hızla tükenmekte. Yani trollerin bendeki bilgi 6 mil açıkta avlanmaları gerekirken 2-3 mil açıkta, kıyı sularda avlanmaları bölgede küçük ölçekte balıkçılık yapan balıkçılarımız ve bölgedeki kooperatifler tarafından önemli bir şikâyet konusudur. Saroz'a teorik olarak girmemesi gereken şeylerin, bu trollerin Saroz'da gece avlandığı, sığ sularda avlandığı, bir de "gırgır" diye ifade edilenlerin de "atom" diye adlandırılan lambalarla, yüksek ışıklı lambalarla balıkları kör ederek avlandıkları yönünde şikâyetler var; bugün de hâlen geçerli. Biraz önce, gelmeden balıkçılık kooperatifi başkanlarıyla ve balıkçı arkadaşlarla konuştum. Yani bu anlaşmalar güzel, altına imzamız atarız ama bunları hayata geçirme konusunda ne kadar hassas davranıyoruz bunu rica edeceğim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Tülay Hocam, buyurun.

TÜLAY BAKIR (Samsun) – Ben de ayın mealde soracaktım; çünkü Karadeniz'i örnek gösterirsek, tekli devlet değil, çoklu devlet var orada. Biz bunları ne kadar kontrol edebileceğiz? Hatta ben Karadeniz'de de bilirim, özellikle Trabzon'da çalışırken, bizim

kendi balıkçılarımız belli aralarla “uzak denizler” diye, yine geçerek Akdeniz’e açılıyorlardı. Belki aynı şekilde oradaki ülkelerden Karadeniz’e geliyor. Gerçekten bunun kontrolü ne şekilde yapılacak? Çünkü ben çok kolay bir şekilde bunun kontrol altına alınabileceğini de umamıyorum. İnşallah öyle olur; çünkü aksi takdirde ne kadar bizim enstitülerimiz, su ürünleri araştırma enstitülerimiz gayret gösterse de, çünkü biliyorum ki, zaman zaman araştırmalara çıkıyorlar. Nitekim çok yakında da benim bir toplantım olacak bizim hem üniversitemiz hem de bu Su Ürünleri Araştırma Enstitüsü ve ilgililerle birlikte. Karadeniz’de mesela bu son derece sıkıntılı bir durum. İnşallah iyi kontrol edilir diye düşünüyorum, yoksa kâğıt üstünde kalacağını düşünüyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Hocam.

Melda Hanım, buyurun.

MELDA ONUR (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Ben aslında iki soru soracağım. Yani tabii ki, bu konuyla ilgili itiraz etmem, ben de zaten bu balıkların koruma timinde, kampanyada çalışıyorum.

Şimdi, bir şey soracağım; bir 24 metre geldi ya balıkçılıkla ilgili olarak. Şimdi 24 metrede şöyle şikâyetler oluyor: Her kıyının dokusu bir değil. O yüzden o 24 metreyi biraz kıyıların özelliğine göre yani kimisinde daha ileri almak, kimisinde geriye doğru çekmek gibi bir yeniden düzenleme olur mu bilmiyorum; yani tabii, balıkçı olmadığım için bilemiyorum ama bana bir balıkçı bunu çizerek anlatmış işte. Derinliğine göre ve burada işte, ağın esas hani o düşey şeyi değil de işte “geri kalanı biraz 24’ün içine kaçırttığında bize ceza kesiyorlar” falan gibi böyle birtakım... Denetimler çok sık onu biliyoruz.

Bir şey daha soracağım: Şimdi, lüferin büyüğüyle ilgili tartışmalarda balıkçılar şöyle bir şey sordular: “Biz tutmayalım Yunan mı tutsun?” Şimdi, bizdeki balık yasaklarıyla ve komşu, karşı devletlerin balık yasaları arasında ve avlama yasakları arasında bir şey var mı, bir mütakabiliyet, bir paralellik? Yani böyle bir şey mümkün mü? Yani biz tutmayalım, onlar tutuyor. Yani burada ne diyebiliriz balıkçılara bilhassa o konuyla ilgili bilgi edinmek istiyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Sayın Bakan, buyurun.

REŞAT DOĞRU (Tokat) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ben de kısa bir soru sormak isterim. Şu anda göl kenarlarında ve deniz kenarlarında yoğun bir şekilde balık çiftlikleri var. Mesela Tokat ili Almus ilçesinde, Almus’ta bir gölümüz var. Gölün neredeyse etrafının tamamı kapatılmış durumda. Yani bununla ilgili daha bir daraltma veyahut da daha sayıyı azaltma, teknolojik olarak bu şekilde bir şey yapılabilir mi bunu öğrenmek isterim.

Bir de yani göllerimizde ne kadar balık çiftliği var veya ne kadar üretim yapıyorsunuz? Onunla ilgili bir değerleri bilsek.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

MEHMET ÖNTÜRK (Hatay) – Bildiğim kadarıyla Tarım Bakanlığı bu 20 metre üstü trol türü tekneleri topluyor tahmin ettiğim kadarıyla karşılığında bir bedel ödemek kaydıyla.

Burada bütçe yetersizliğinden bahsediliyor; yani talebin karşılanmadığından bahsediliyor. Oradaki durum nedir? O konuda da bir bilgi verirseniz sevinirim.

BAŞKAN – Evet, herhâlde hepsini not alabildiniz.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI NİHAT PAKDİL – Almaya çalıştım Sayın Başkan.

BAŞKAN – Buyurun.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI NİHAT PAKDİL – Teşekkür ederim efendim.

Tabii, bizim burada prensimiz nedir? Öncelikle balıkçıların eğitilmesi ve bunun için çok çaba sarf ediyoruz. Yani bunlar kendi kaynaklarını kurutmasınlar. Bununla ilgili, yani on yılı aşkın bir süredir Bakanlığımızca yeni tekne ruhsatı verilmiyor onu bir söyleyeyim. Onu bir durdurduk ilave bir av baskısı olmasın diye; yani on yıldır yeni bir ruhsat verilmiyor.

Ha verilen bir kısım ruhsatlar vardı onlar da ancak birleştirilerek, mesela 2 tane küçük teknenin ruhsatını iptal ediyor, buna karşılık yeni bir ruhsat alıyor. Bu tip bir yenileme var. Yenileme var ama yeni, sıfırdan yeni bir ruhsat verme durumu söz konusu değil.

Tabii buradan Sayın Vekilimin son sorusu itibarıyla cevaben, bunu yaparken biz Bakanlık olarak, yeni ruhsat vermeyi durdurmanın yanında bu sene başladığımız bir uygulama. Dedik ki, gönüllülük esasına göre eğer siz teknelerinizin ruhsatını iptal ettirmek isterseniz, buradan, bu faaliyetten vazgeçmek isterseniz teknelerinizi devlet olarak alacağız ve bunun bedelini size vereceğiz.

400'ü aşkın Sayın Vekilim, bir müracaatımız söz konusu. Tabii, şu anda bizim birinci yıl için öngördüğümüz ödeneğin biraz üzerinde bir talep, müracaat var ama bunu da henüz netleştirmedik. Şöyle ki, şimdi, normal balık üretimi için verdiğimiz desteklerden şayet, öngördüğümüz kaynaktan, ayırdığımız kaynaktan bir artma söz konusu olursa, onu da bu amaçta kullanmayı düşünüyoruz. Ama bütün bunların dışında hâlâ ödenek yetersizliği kalır ise bu sefer kura çekimi yoluyla bunu gerçekleştireceğiz. Önümüzdeki yıl inşallah ve bundan sonraki yıllarda da tekrar bu tip gönüllülük esasına göre yine bu av baskısını azaltacak tedbirleri almaya da devam edeceğiz.

Burada bizim aldığımız tedbirler, her iki yılda bir sirküler yenilemesi yapıyordu, şimdi dört yıla çıkarttık. Bu sene malumunuz biraz da tartışması oldu; işte 18 metre 24 metreye çıktı şeklinde. Bütün kamuoyu da bu şekilde biliyor. Sirküler yenilendi ve yeni gelen sirkülerle, tabii yeni edinilen bilgiler çerçevesinde alınması gereken ilave bir kısım tedbirler ve bilim çevrelerinden de gelen teklifler hatta mahallinden gelen bir kısım tekliflerle beraber yeni tedbirler uyguluyoruz.

Mesela, işte bir alan vardır trol avcılığı. Bazı türleri ancak trolle avlayabiliyorsunuz, başka türlü avlanma imkânı yok. Yani tamamen dolayısıyla trolü kapatmak, trolü kaldırmak gibi bir yola giderseniz bazı türlerin avlanması söz konusu olamıyor, onlardan faydalanamıyorsunuz. Ama burada da falanca bölge bu sefer -işte, onun da şartları var tabii- ne kadar derinlikte olabilir, kıyıya ne kadar yakınlıkta olabilir sirkülerde bunların hepsinin izahı var. Bölgeye göre, derinliğine göre de değişebiliyor.

MELDA ONUR (İstanbul) – Yani 24 metre değişebiliyor mu diyorsunuz?

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI NİHAT PAKDİL – O 24 metre değil Sayın Vekilim, bahsettiğim. Bu trolle ilgili ifade ettiğim, o trol konusu -24 metre onunla da ilgili bilgi arz etmeye çalışacağım- o değişiyor. Mesela, âdetâ nada bırakmak gibi bir durum söz konusu olabiliyor. Burada trole açık olan bir alanı bir sonraki sirküler döneminde kapatıyorsunuz orada kendini yenilemeye bir fırsat oluşsun diye bunu yapıyorsunuz. Bazı alanlarda, üreme alanlarında resif denilen şeyler bırakıyoruz. Yani özellikle o dip taramasını engelleyici, bütün o alınan kurallara rağmen kural dışı davranışların su üstünde yapılan denetiminin dışında, alta inememeleri için özellikle üreme alanlarına yönelik olarak attığımız tabii engeller var. Denize atıyoruz, o denizin dibine gidiyor ve oralarda balıklar üreme şansı buluyor.

Mesela, Körfez tamamen yasaklandı avlanmaya. Bir çalışma yapmıştık, Körfez'in karaya yakın, uç kısmında -İzmit'ten bahsediyorum- ama şimdi tamamen o parmak gibi uzanan, içe giren, karaya giren kısım tamamen yasaklanmış durumda. Orayı yenilenmeye ve üreme alanına çeviriyoruz.

Ayrıca İstanbul'da, Adalar'da...

EMRE KÖPRÜLÜ (Tekirdağ) – Balık var mı orada?

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI NİHAT PAKDİL – Var efendim, orada yapılan bir yenileme çalışmasının gördüğümüz olumlu neticesinden sonra o alanı daha da genişlettik.

Aynı şekilde karayla Pendik, Kartal, Adalar arasındaki o bölgede ha keza avlanmaya yeni sirkülerle kapatıldı.

Tabii, tedbirler çalışıyor mu? Bunların öncelikle, bizim denetimlerimiz var. Nasıl yapıyoruz bunu? Mesela karaya çıkış noktaları inşa ettik biz. 42 tane karaya çıkış noktamız var ve avlanan balıklar oraya geliyor. Oradan boy kontrolleri, başka tüketim yerlerine sevkleri yapılacaksa orada bizim görevlilerimiz tarafından kontrolleri yapılıyor, müsaadesi ediliyor, raporlaması yapılıyor ve ona göre diğer tüketim noktalarına gönderiliyor. Sahil Güvenlik Komutanlığı tabii bunun en önemli takipçisi. Onlar gerekli takipleri yapıyorlar. Elbette ki, türlerin durumuna göre ve biz bir taraftan da araştırma boyutuna bakıyoruz. Acaba, tehdit altında olan türler var mı? Eğer tehdit altında olan bir kısım türler varsa onların avlanması da yasaklanıyor ki onlar yok olmasınlar diye.

24 metreyle ilgili olarak tabii şöyle bir şeyler var Sayın Vekilim: şikâyetler söylüyorlar, geldiler balıkçılarımız bizimle de görüştüler, "Biz ağı bir yere atıyoruz ama bazen dalgayla, bazen akıntıyla başka noktalara sürüklenebiliyor." diye. Tabii, bunun suistimal edilmemesi kaydıyla biz o tip hususlara görevli arkadaşlarımızın dikkat etmesini ve bu şekilde elde olmayan bir sebeple ağ kaymasından dolayı balıkçılarımızın da cezaya çarptırılıp mağdur edilmesinin... Çünkü bunun ağır şeyleri de var yani sadece parasal ceza değil, ta ruhsatın iptaline kadar giden cezalar söz konusu, böyle bir mağduriyete sebep olmayalım ama elbette ki suistimal de edilmesin bu konu çünkü bu bütün bu koruma çalışmaları, faaliyetleri yine onlar için, yine onlar için. Tabii, mutlaka bizim de bir tarafımız var ama öncelikle onların tamamen ekmek kapısı o olduğu için onların bizden, hepimizden daha fazla -tüketiciler olarak onu kastediyorum- hassasiyet göstermeleri lazım.

BAŞKAN – Toparlayalım, çünkü Yunanistan ve diğer ülke komşularımızın...

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI NİHAT PAKDİL – Ben, Lüferle ilgili voydan bahsedeyim, “Biz tutmayalım, Yunanlılar mı tutsun.” Gibi... Bu balığın yüzde 90’ını, Sayın Vekilim, biz tutuyor, biz tutuyoruz yani öyle bir şey de var bakın...

BAŞKAN – Suriye’de, Yunanistan’da böyle bir yasak var mı? O soru öyle soruldu.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI NİHAT PAKDİL – Oralarda da var, oralarda da var uygulanan yasaklar; kota yasağı uygulanıyor ama biz bunu komşu ülkelere göre mukayese ettiğimiz vakit biz daha disiplinli uyguluyoruz, hani bizim tespitimiz de o, biz daha iyi uyguluyoruz bunu diğer komşu ülkelere göre. Elbette Karadeniz de komşularımız var, Ege’de komşularımız var ama...

MELDA ONUR (İstanbul) – Şunu anlıyorum ki bizim Yunanistan’la balık avlama üzerine bir ortak gibi bir şey yok değil mi yani şu zamanda av yasağı gelir, ortak olmuyor böyle bir şey yapamıyoruz?

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI NİHAT PAKDİL – Sayın Vekilim, orada tabii, Yunanistan kendi başına da hareket edemiyor. Malumunuz, bu Komisyonla ilgili AB üyesi bir ülke olduğu için orada görüşmeleri Brüksel’le yapmak, komisyonla yapmak lazım, Yunanistan tek başına böyle bir adım atamıyor, Böyle bir durum var.

İç sularımızda 1.791 yetiştirici çiftliğimiz var, 100 bin ton alabalık üretiyoruz.

REŞAT DOĞRU (Tokat) – Evet, çok sık yani böyle o çiftlikler yanlama bayağı artırılmış, bunu azaltma şansları yok mu? Tamamen, şey kapatılıyor ve sular daha kirleniyor bu manada tabii.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI NİHAT PAKDİL - Sayın Vekilim, bunla ilgili olarak gereklidir. Tabii ki Orman ve Su İşleri Bakanlığımız bunun, Çevre Bakanlığımız hakeza sulardaki kirlilik takibini yapıyor. Bu konuda da daha önce üreme alanlarıyla ilgili olarak bizim, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı olarak bizim bir mevzuatımız vardı, onu uyguluyorduk, o şekilde biz takip ediyorduk, ayrıca diğer deşarj vesaire falan konularıyla ilgili olarak da Çevre Bakanlığımız bunun takibini yapıyordu. Bunu tekleştirdik şu anda sadece Çevre Bakanlığımız, bu anlamda biz yapmıyoruz, yapıyor ama burada şöyle bir husus var tabii, Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğümüz de bu konuda yetkin ve belli bir su yüzeyinin yüzde 3’ü gibi bir alan kullanılıyor burada, burada bir sınırlama var yani nihai istediğiniz kadar bir balık çiftliği kuracağınız diye bir durum söz konusu değil, o konuyla ilgili yüzde 3 gibi bir sınırlama hususu var.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ediyorum.

Şimdi, üstadım, sorunuzun kayda girmesi açısından ya söz alarak yapın...

KEMAL DEĞİRMENDERELİ (Edirne) - Bu, Saros’da yoğun olarak yani siğ sularda avlanma şikâyetleri var. Yani tamam, güzel, biz burada bu anlaşmayı onayladık ama bunları kim denetleyecek? Zaten şu anda büyük tahribat yapıyor orada troller yani uluslararası anlaşmayı imzalıyoruz ama kendi içimizdeki düzeni kurma konusunda hangi tedbirleri alıyoruz, almalıyız?

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI NİHAT PAKDİL - Sayın Vekilim, burada tabii bizim mevzuatımız çerçevesinde trolün nerelerde kullanılacağı belli, gırgır ağlarının nerede atılacağı hakeza belli yani bunun dışında yapılan yani bu kuralları ihlal edenlerle ilgili denetim yapılması söz konusu. Tabii burada bizim karaya çıkış noktalarında yaptığımız gibi bir de yapılan bir kısım sadece onunla da değil, ihbarlar olduğunda da özel programlarla oraların takibini de yapıyoruz.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum. Başka bakanlıklardan sorulara ilave etmek isteyen kimse yok, eklenecek bir şey yoksa tasarının tümünü oylarınıza sunuyorum:

Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Oybirliğiyle kabul edilmiştir.

Gündemimizin ikinci sırasında yer alan tasarımız: Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile İtalyan Hükûmeti Arasında Çevre Koruma ve Sürdürülebilir Kalkınma Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı.

Tasarı, 2012 yılında Roma’da imzalanan anlaşmayla iki ülke arasında; atık su, hava kalitesi, kimyasalların yönetimi, iklim değişikliği, ozon tabakasının korunması, sürdürülebilir kalkınma politikaları, çevre etki değerlendirmesi ve çevre eğitimi alanlarında Avrupa Birliği müktesebatında uyumlaşmasını amaçlamakta.

Genel gerekçesini okutuyorum:

Gereke

"Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile İtalya Cumhuriyeti Hükûmeti Arasında Çevre Koruma ve Sürdürülebilir Kalkınma Alanlarında İşbirliği Anlaşması" 8 Mayıs 2012 tarihinde Roma’da imzalanmıştır.

Söz konusu anlaşma çerçevesinde, atık suların yönetimi, hava kalitesi yönetimi, deniz kirliliği, iklim değişikliği, kimyasal ar yönetimi, ozon tabakasının korunması, korunan alanlarda doğanın korunması, sürdürülebilir kalkınma politikaları, çevresel etki değerlendirmesi, çevre eğitimi, çevre alanında AB müktesebatının uyumlaştırılması gibi konularda iki ülke arasında işbirliği yapılması öngörülmektedir.

Anlaşma'da, tarafların, ortak bilimsel-teknik bilginin, deneyimler ve teknik personelin, araştırmaların ve profesyonel literatür ve yayınların paylaşımı, birleşik program ve projelerin tanımlanması ve uygulanması, eğitim programlarının, seminerlerin, uzman toplantılarının, çalışma gezilerinin ve ziyaretlerinin düzenlenmesi gibi yollarla işbirliğini geliştirmeleri hususlarına yer verilmektedir.

BAŞKAN – Tasarının, yine 23'üncü maddeye göre; İç Tüzük 23'e göre tümünün üzerinde görüşme yapıldı, oylarınıza sunuyorum:

Kabul edenler... Etmeyenler... Oybirliğiyle kabul edilmiştir.

Bakanlıktan, ilgili temsilcilerden bilgi alalım. Kim var bununla ilgili bize bilgi verecek? Ya söz alırsınız ya ben zorla veririm yani.

Evet, buyurun.

DİŞİŞLERİ BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ ZAFER ATEŞ – Efendim, zatıalınız, gerçekçyle de zaten anlaşmanın içeriği konusunda bilgi sundunuz. Esasen, bu anlaşma, iki ülke arasındaki çevre alanındaki ilişkilerin geliştirilmesini amaçlıyor. Bunun yanı sıra, çeşitli alanlarda deneyim değişimi, ayrıca çevre müktesebatına uyumumuzun kolaylaştırılması açısından da hükümler içeriyor. Biz Dışişleri Bakanlığı olarak bu anlaşmanın onaylanmasını arz ediyoruz efendim.

BAŞKAN – Ben, burada sormuştum; Çevre Bakanlığından kimse yok mu burada arkadaşlar? Bunu bir ikaz olarak yazalım.

Soru sormak isteyen üyelerimiz var mı arkadaşlar?

Yok.

Tasarının tümünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Oybirliğiyle kabul edilmiştir.

Gündemimizin üçüncü sırasında yer alan tasarımız, Mücavir Atlantik Deniz Bölgesi, Akdeniz ve Karadenizdeki Deniz Memelilerinin Korunmasına Dair Anlaşmaya Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı. Yine, bu Kanunumuz, 24 Kasım 1996'da Malaga'da imzalanmış, 1 Haziran 2001 tarihinde yürürlüğe giren anlaşmayla 2011 yılı sonu itibarıyla 23 bölge ülkesi, - Akdeniz, Karadeniz'deki kıyısı olan ülkelerden bahsediyorum- taraf durumdadır. Anlaşma, Karadeniz, Akdeniz ve Atlantik alanı sınırdaş bölgelerinde yaşayan deniz memelilerine yönelik tehditleri azaltmak, bu türler hakkındaki bilgilerin artırılması amacıyla hazırlanmıştır. Genel gerekçeyi okutalım.

Buyurun.

Gerekçe

Günümüzde deniz çevresinin korunması ve bu bağlamda özellikle deniz memelilerinin muhafaza edilmesinin önemi her geçen gün artmaktadır. Mücavir Atlantik Deniz Bölgesi, Akdeniz ve Karadeniz'deki Deniz Memelilerinin Korunmasına Dair Anlaşma "ACCOBAMS", denizde biyoçeşitliliğin korunması hususunda en önemli uluslararası mekanizmalardan birini teşkil etmektedir. Söz konusu anlaşma; Karadeniz, Akdeniz ve Atlantik alanına sınırdaş bölgelerde yaşayan deniz memelilerine yönelik tehditleri azaltmak ve bu türler hakkındaki bilgilerin artırılması amacıyla hazırlanmıştır. Ayrıca, anılan bölgelerde ülkeleri bağlayıcı ilk anlaşma olan "ACCOBAMS" kamu yararını ilgilendiren bu önemli hususta taraf devletlere birlikte çalışma imkânı sağlamaktadır.

Üç tarafı denizlerle çevrili olan Ülkemizde, denizde biyoçeşitliliğin korunmasına büyük önem atfetmektedir. "ACCOBAMS" ile oluşturulmak istenen kapsamlı işbirliğinin başarıya ulaşabilmesi için coğrafi konumuna binaen Türkiye'nin de bu işbirliğine iştiraki önem arz etmektedir. "ACCOBAMS"a katılmamız, ulusal düzeyde yürürlüğe konulan düzenlemelere ilave olarak tehdit altındaki türlerin muhafazası başta olmak üzere ülkemizin söz konusu deniz alanlarını korumaya yönelik uluslararası çabalara katkısını ve bunların görünürlüğünü artıracaktır.

Hâlihazırda taraf olduğumuz "Bonn Sözleşmesi"nin getirdiği sorumluluklar göz önünde bulundurulduğunda, yükümlülükler bakımından ülkemize ek bir külfet getirmeyecek olan "ACCOBAMS"a taraf olunması, hem Ege, Akdeniz, ve Karadeniz'deki menfaatlerimizin muhafazası, hem de ülkemizin imajı bakımından olumlu olacaktır.

Bu çerçevede, ülkemizin deniz çevresini ve deniz memelilerini korumaya yönelik duyarlılığı ve "ACCOBAMS"ın da bu alandaki önemi göz önüne alındığında, söz konusu anlaşmaya taraf olunmasının uygun ve gerekli olduğu değerlendirilmektedir.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ediyoruz.

Yine, İç Tüzük'e göre tümünün görüşmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Oybirliğiyle kabul edilmiştir.

Öncelikle, Bakanlık temsilcilerimizden siz mi bilgi vereceksiniz?

Sayın Müsteşarım, buyurun.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI MUSTAFA ELDEMİR – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Tabii burada Bakanlığımızı ilgilendiren husus; türlerin korunmasıyla ilgili bir hadise söz konusudur. Zaten bu anlaşma olsa da olmasa da iki tür, Akdeniz ve Karadeniz'de memeli olarak iki tür vardır; bunlar yunuslar ve balina olarak.

Balina balığı maalesef bizim karasularımızda yok. Yunus balıklarından da üç tür yunus var bizim karasularımızda. Biz, bunları zaten koruma statüsü altında, bu türü; koruyoruz. Bu anlaşma çerçevesi içerisinde Dışişleri Bakanlığımız, buna biraz başlangıcında, göç eden balık olması münasebetiyle, Marmara Denizi'nin, iç deniz olması münasebetiyle Dışişleri Bakanlığımız bu noktada geçmiş yıllarda çekimser koydu fakat karşılıklı görüşme neticesinde, sanırım Dışişleri Bakanlığımız bununla ilgili bilgi verecektir, Marmara'yı bu kapsamdan çıkardılar, Karadeniz ve Akdeniz kıyılarında söz konusu türlerin korunmasında ilmi olarak teknik olarak herhangi bir sakınca görülmemektedir. Bilgilerinize arz ederim.

MELDA ONUR (İstanbul) – Peki, fok balığı giriyor mu?

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI MUSTAFA ELDEMİR – Hayır.

BAŞKAN – Melda Hanım, vereyim mi mikrofonu? Tamam.

MELDA ONUR (İstanbul) – Fok balığı giriyor mu diye bir soracaktım, bir de bir ricam var; geçen defa da Sayın Başkan bizim kendi coğrafyamız içerisinde kaybolan türler, tehlike altındaki türler özellikle biyoçeşitlilikle ilgili bir sunumu geçen dönem de talep etmiştim ama...

BAŞKAN – Her ne kadar benim 2012-2013 programı yapacağımı görünce baskın çıkardılar arkadaşlar ama bu yazın, onu müzakere edeceğiz.

MELDA ONUR (İstanbul) – Bu program içinde olacak. Tamam, peki.

EMRE KÖPRÜLÜ (Tekirdağ) – Teşekkür ediyorum, Sayın Başkanım.

Hazır iki bakanlık temsilcisini de yakalamışken, iki bakanlığı da ilgilendiren bir konu var özellikle bizim de bugün gündeme getirdiğimiz bir Ergene konusu var. Biliyorsunuz, Ergene Nehri, o kirliliğiyle beraber Meriç'e karışıyor, daha sonra da Saros körfezine dökülüyor. Özellikle Türkiye'nin, bu Ergene Nehri'nin kirliliğinin uluslararası bir su olan Saros körfezine dökülmesiyle ilgili Avrupa Birliği olur, diğer komşu devletler olur, uluslararası alanda yaşadığı bir sıkıntı veyahut da uyarı var mıdır? Veya özellikle bu kirliliğin Saros körfezinde yarattığı etkinin ne olduğuna dair bir çalışma var mıdır? İkinci sorum da Sayın Başkanım, özellikle bir Ergene Havza koruma planı var Orman Su İşleri Bakanlığının. Bu havza koruma planının faaliyetlerinden bir tanesi de Ergene Nehri'ni büyük boruların içine alarak denizin yaklaşık 45 metre derinliğinden, derin deniz deşarjıyla Marmara Denizi'ne boşaltmak konusu var. Şimdi, Orman Su İşleri Bakanlığının Ergene Havza koruma planını, Marmara Denizi'ne Ergene'yi boşaltmak olarak ele alması, bunun Marmara Denizi'nin çevresel koşullarına, balık yaşamına, oradaki ekosistemine etkilerine dair sizlerden bir görüş alınmış mıdır, sizlerin bu konudaki bir görüşü var mıdır Bakanlığınızın?

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum. Bitti mi Emre Bey? Başka sorusu olan arkadaş var mı?

Ben şunu söyleyeyim yalnız, bizim gündemimizde olduğunu bilirsiniz, yani yerine gideceğiz, onu söyleyeyim.

Başka sorusu olan yok.

Mustafa Bey, düğmenize basarsanız ben görmüş olacağım.

Buyurun.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI MUSTAFA ELDEMİR – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ergene Nehri'nin uluslararası boyutu ile ilgili bugüne kadar Bakanlığımıza bu yönde herhangi bir yaptırım veya şikâyet veya talep olup olmadığını, Sayın Milletvekilimiz sordu. Bu konuda bizim Ergene Nehri iç nehir olması münasebetiyle herhangi bir sıkıntı yok. Deşarj noktası da zaten sınır noktasında denize boşalmaktadır. Biz, buna, tabii, ülkeler arasında bir problem olmaktan ziyade kendi ülkemizin iç problemi olarak bakıyor ve buna göre tedbirler alıyoruz. Sayın Milletvekilimizin de izah ettiği şekilde, bununla ilgili eylem planlarımız hazırlandı. Bu eylem planları içerisinde ana noktasını teşkil eden iki husus var. Bir: Ergene Havzası'nda bulunan bütün

yerleşim yerlerinin, evsel atık sularının artırılması: Bu, belli bir program, stratejik plan hazırlandı; program çerçevesi içerisindeki, buradaki belediyelerin hepsinin, atık su birlikleri oluşturmak suretiyle arıtma tesislerinin yaptırılması.

İkincisi ise: Bu havzada bulunan sanayi bölgelerinin bir araya gelerek bu arıtma tesislerinin yapılması ve bu arıtma tesislerinde deşarj şartlarını sağlayacak kaliteye atık sularını getirtmek suretiyle deşarj eder.

Diğer bir soru ise: Neden bu çıkan atık sular Marmara Denizi'ne atılıyor? Burada problem, suyun arıtılmasından ziyade renk problemi söz konusu. Renk probleminden dolayı göze herhangi bir şey gelmemesi bakımından, arıtılan suda olumsuz bir manzara oluşturmaması bakımından böyle bir proje geliştirildi. Dolayısıyla, rengin oradaki deniz varlıklarına, deniz canlılarına herhangi bir olumsuz etkisi olmadığı yapılan araştırma sonunda ortaya çıktı.

Arz ederim efendim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI DAİRE BAŞKANI ZAFER ATEŞ – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Bir şey mi, katkıda mı bulunacaktınız?

Buyurun.

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI DAİRE BAŞKANI ZAFER ATEŞ – Efendim, Sayın Müsteşarımız, bu anlaşmaya başlangıçta Bakanlığımızın belli bir çekinceyle yaklaştığını söylemişlerdi, o hususta bilgi arz etmek isterim. Bu çekince, iç sular statüsünün Marmara Denizi'ni de kapsadığı şeklinde algılandığı için ilkin böyle yaklaşıldı fakat zamanla uluslararası deniz alanlarını koruma rejimindeki gelişmeler çerçevesinde herhangi bir ülkenin, bizim kendi iç sularımızda bizim rızamız olmadan herhangi bir koruma alanı ihdas etmesi mümkün olmayacağı için, yani bu rejim bu yönde geliştiği için biz buna ilişkin çekincemizi ortadan kaldırdık ve sözleşmeye taraf olmasını destekledik. Zaten sözleşmeye biz taraf olurken bir beyan ve bir çekincemiz var. O beyanda biz, Türk boğazlarından ne kastedildiğini ve bunun İstanbul ve Çanakkale Boğazları'nı ve Marmara Denizi'ni kapsadığını beyan ediyoruz açıkça. Çekincemizde de anlaşılmanın giriş kısmında bizim taraf olmadığımız, Birleşmiş Milletler Deniz Hukuku Sözleşmesi'ne bir atıf var. Bunun da bizi bağlamadığını ve bizim bu konudaki tutumumuzda bir değişiklik yaratmadığını beyan etmiş oluyoruz. O yüzden bu çekince ve beyanla bu sözleşmeye taraf oluyoruz efendim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Söz mü istediniz?

MEHMET HİLAL KAPLAN (Kocaeli) – Bir soru sormak istiyorum Sayın Müsteşarıma.

BAŞKAN – Buyurun.

MEHMET HİLAL KAPLAN (Kocaeli) – Yanlış algılamadıysam, Sayın Müsteşarım şöyle bir cümle kullandı: “Ergene Nehri'nin denizdeki canlılara...” Sayın Vekilimin sorduğu soruyla ilgili “Marmara Denizi'ne döküldüğü yerde ekosistemi bozuyor” ile ilgili bir sıkıntı olup olmadığını sordu. Bakanlığın bu konuda Tarım Bakanlığı tarafından bir olumsuzluğu var mı? diye iletildi. Sizin “Renkle ilgili yaptığımız şu ana kadarki çalışmalarda canlılar üzerinde bir olumsuzluk olmadığı, rengine dayanarak... Biz de biliyoruz ki Ergene Nehri'nin kirliliğine neden olan rengin o bölgedeki deri ve tekstil sanayinde kullanılan organik kimya maddelerinden kaynaklandığı, organik kirleticilerin denizin ekosistemini bozmadığını söyleyebilecek veri nereden geliyor size, aydınlatırsanız sevinirim.

Teşekkür ederim.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI MUSTAFA ELDEMİR – Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; buradaki hadise, herhâlde benim izahımda biraz eksiklik oldu ki tam anlaşamadı. Hem evsel hem sanayi suları karada arıtılmış olacak; onların herhangi bir fiziksel, kimyasal, canlı varlıklara etki etmeyecek duruma getirildikten sonra kalan sudan bahsediyoruz, Marmara'ya aktarılacak olan. Orada da yalnız renk problemi gündeme gelmiş oluyor, dolayısıyla renkten dolayı canlıların bundan etkilenme diye bir şeyi olmadığını ifade ettim.

BAŞKAN – Peki, teşekkürler.

Yerine gidip bakacağız inşallah.

Tasarının tümünü oyalanınıza sunuyorum:

Kabul edenler... Etmeyenler... Oybirliğiyle kabul edilmiştir.

Gündemimizde bulunan tüm tasarıları görüşmüş bulunuyoruz. Gündemimizde görüşülecek başka bir madde olmadığından toplantıyı kapatıyorum.

Kapanma Saati: 16.25